

Armoedebeleidsplan 2020-2025

Samen sterk in de strijd tegen armoede

Als 'Stad van kansen' gaat Gent de strijd aan tegen armoede. Armoede start met een tekort aan financiële middelen, maar heeft een impact op de kansen van Gentenaars in alle levensdomeinen. Mensen in armoede ervaren vaak sociale uitsluiting, niet alleen doordat ze het geld niet hebben om deel te nemen, maar ook omdat ze zich niet op hun plaats voelen in de vele activiteiten in Gent. Wie met mensen in armoede werkt, merkt dat de doelgroep steeds diverser wordt, met steeds meer complexe problemen.

Het Gentse armoedebeleidsplan, dat zijn 16 ambitieuze doelstellingen om armoede te voorkomen en bestrijden. Verschillende stadsdiensten, het middenveld, private partners en heel wat burgers bundelen de krachten. We zetten zo veel mogelijk in op de structurele middelen die we als lokale overheid hebben om armoede te voorkomen en aan te pakken. Het realiseren van de sociale grondrechten vormt de kapstok voor ons plan. Het doel? Dat elke Gentenaar menswaardig kan leven en volop kan deelnemen aan het leven in onze stad. We begeleiden mensen in armoede daarbij zolang als nodig: we geven blijvend kansen in de zoektocht naar zelfredzaamheid.

En hoe pakken we dit aan? Door met stadsdiensten samen te werken, waarbij we grenzen van levensdomeinen en bevoegdheden overschrijden, met een signaalfunctie naar hogere overheden wanneer dit nodig is. Samen ook met het middenveld, de Gentse burgers, de academische wereld en bedrijfswereld. Met verenigde krachten zoeken we nieuwe oplossingen voor bestaande knelpunten, met het sociaal innovatiefonds ondersteunen we deze projecten.

Met als basis een breed draagvlak, dat we uitbreiden door sensibilisering en vorming. En bovenal gestoeld op de ervaringskennis van mensen in armoede, die het beleid mee vormgeven.

1. Recht op sociale zekerheid en bijstand

➤ **Grondige rechtencheck**

Gentenaars krijgen hulp bij het aanvragen van allerlei rechten, bv. toelages of premies. Soms kennen mensen deze toelages nog niet, of weten ze niet hoe ze die kunnen aanvragen. In elk welzijnsbureau gaat een extra 'rechtenmaatschappelijk werker' aan de slag. Samen met partners in de wijk zoekt OCMW Gent uit of mensen recht hebben op een premie of toelage.

De toekenning van premies of toelages door de Stad Gent maken we waar mogelijk automatisch. We dringen ook bij bovenlokale overheden aan om zoveel mogelijk rechten automatisch toe te kennen voor wie in aanmerking komt, zodat mensen deze niet meer moeten aanvragen.

➤ **We breiden de Aanvullende Financiële Hulp uit**

OCMW Gent kan extra financiële steun geven (bovenop leefloon of andere uitkeringen) aan Gentse gezinnen, om hun beschikbaar budget te vergroten.

Voortaan berekenen we het recht niet meer op basis van het soort uitkering dat iemand krijgt, maar op basis van de hoogte van het inkomen. Zo krijgen meer gezinnen recht op hulp.

Stad Gent blijft daarnaast aandringen bij de bovenlokale overheden om de uitkeringen op te trekken tot de armoedegrens.

➤ **Extra steun aan organisaties voor materiële hulp**

We geven extra steun aan organisaties die helpen bij voedselhulp en materiële ondersteuning, zodat meer mensen gelijkwaardig toegang krijgen tot hulp. De twee sociale kruideniers experimenteren met mobiele projecten.

➤ **We versterken de welzijsonthalen**

We maken meer ruimte voor die eerste, vaak moeilijke stap naar de hulpverlening. We reiken de hand naar partnerorganisaties: met een duidelijk contactpunt voor welzijnsvragen, samenwerking rond vindplaatsgerichte werking en infodeling. We maken werk van eenvoudigere administratie, o.a. door de schulden bij verschillende stadsdiensten samen te brengen en zo extra kosten voor de burger te vermijden. Het aantal maatschappelijk werkers groeit mee met het aantal inwoners.

➤ **Kinderen en jongeren als hoogste prioriteit**

We verdubbelen de werking van 'Kinderen Eerst', waarbij een maatschappelijk werker op school hulp biedt aan kwetsbare gezinnen en jongeren. We breiden de meest intensieve begeleiding, via casemanagement (maatschappelijk werkers die gezinnen intensief begeleiden op alle levensdomeinen), uit naar 100 extra gezinnen en 50 extra kwetsbare jongeren.

We zoeken naar nieuwe manieren om, bijvoorbeeld in het kleuteronderwijs, de ontwikkelingskansen van kwetsbare kinderen en jongeren te vergroten.

➤ **Betere toegang tot gezondheidszorg**

Extra gezondheidsgidsen en mondzorgcoaches helpen de stap naar gezondheidszorg te verkleinen. De psychologen van de Sociale Dienst zetten extra in op kwetsbare kinderen en jongeren en op traumaverwerking. We werken aan een wijkgerichte aanpak rond geestelijke gezondheid.

2. Recht op menswaardig wonen

Menswaardig wonen betekent dat je beschikt over een aangepaste woning, van goede kwaliteit, in een behoorlijke woonomgeving, tegen een betaalbare prijs en met woonzekerheid. Er zijn in Gent helaas te weinig betaalbare woningen van goede kwaliteit. Daar willen we iets aan doen. Stad Gent investeert 90 miljoen in het recht op wonen.

➤ **Meer betaalbare huurwoningen voor Gentenaars met een laag inkomen**

Er komt een masterplan sociaal wonen: zo zorgen we voor groei van het aantal sociale woningen, verbeteren we de kwaliteit van sociale woningen en versterken we de begeleiding van wie er woont. Het aantal woningen verhuurd door het sociaal verhuurkantoor verdubbelt. Ook op de private markt zorgt de stad voor meer betaalbare huurwoningen, bijvoorbeeld via stadsprojecten.

We bouwen 11 robuuste woningen voor langdurig daklozen die moeilijk terecht kunnen in een gewone woning. Ze krijgen begeleiding op maat. We zorgen ook voor meer assistentiewoningen voor ouderen met een laag inkomen.

➤ **We verbeteren de kwaliteit en energiezuinigheid van de Gentse woningen**

Met 'Gent knapt op' renoveren we minstens 300 woningen van noodkopers. Kwetsbare Gentenaars krijgen renovatieadvies en -begeleiding. Misbruik zoals huisjesmelkerij pakken we aan.

➤ **Meer woonzekerheid voor kwetsbare huurders**

We breiden woonbemiddeling uit naar de private markt. Door te bemiddelen bij huurachterstal en dreigende conflicten helpen we bewoners hun woning te behouden en voorkomen we dakloosheid. Ook het sociaal verhuurkantoor krijgt meer wooncoaches. Zo kan het het stijgende aantal huurders begeleiden dat met de verdubbeling van het aantal SVK-woningen samengaat. De stad spoort discriminatie op de huurmarkt op via praktijktesten.

➤ **Re-integratie van daklozen via Housing First en persoonlijke coaching**

Housing First geeft daklozen in de eerste plaats een huis, zodat ze sterker staan om ook andere problemen aan te pakken. Wooncoaches helpen hen om hun huis te behouden, een netwerk uit te bouwen en stappen te zetten naar een beter leven.

We proberen dakloosheid te voorkomen door met (ex-)daklozen op zoek te gaan naar waar het fout liep en die knelpunten aan te pakken.

We starten met het project 'Opvang en Oriëntatie', waarbij we mensen in precaire situaties (vluchtelingen e.a.) opvangen en begeleiden naar een duurzame toekomst.

3. Recht op arbeid

Wie werkloos is, heeft een kans van een op twee om in armoede te leven. Gezinnen waar de volwassenen niet of nauwelijks werken zijn extra vatbaar voor armoede en sociale uitsluiting. Mensen helpen om stappen te zetten naar duurzaam werk en opleiding kan armoede voorkomen en bestrijden. Voor de meest kwetsbaren is een 'zinnvolle dagbesteding' de hoogst haalbare trap. Hierbij halen we mensen uit hun sociaal isolement en laten we hen persoonlijk groeien door ontmoeting met en inzet voor anderen.

➤ **Kwetsbare werkzoekenden helpen bij stappen naar werk**

Het Gentse jobteam gaat in de wijken actief op zoek naar werklozen die het moeilijk hebben om een job te vinden op de arbeidsmarkt. Zij bieden hulp en/of opleiding op maat van hun situatie. Het Maatgericht Activeringscentrum (MAACT) stemt de opleiding van wie werk zoekt beter af op bestaande vacatures, bijvoorbeeld door mensen op te leiden in knelpuntberoepen.

We versterken de intensieve begeleiding van jongeren. Het MAACT zal hen bijvoorbeeld ondersteunen via duaal leren (waarbij werk en opleiding hand in hand gaan). Een opleiding of job kan voor hen armoede voorkomen of doorbreken.

Voor wie de stap naar een job in de reguliere arbeidsmarkt of sociale economie niet haalbaar is, zoeken we een zinnvolle dagbesteding. Zo krijgen ze meer structuur en sociaal contact. Mensen kunnen in hun eigen buurt deelnemen aan activiteiten die hen positief stimuleren.

➤ **Meer jobs mét begeleiding in de sociale economie**

Het Dienstenbedrijf Sociale Economie biedt een kwaliteitsvolle werkvloer voor heel wat kwetsbare Gentenaars. Het DBSE biedt opleiding en werk in 6 clusters: bouw, horeca, logistiek, schoonmaak, openbaar domein en fiets. De nadruk ligt op groeikansen, die de medewerkers voorbereiden op een job op de gewone arbeidsmarkt. Medewerkers krijgen intensieve begeleiding op en naast de werkvloer.

Stad Gent breidt het aanbod in de sociale economie verder uit, o.a. door maatwerkopleidingen. Het Loopbaancentrum Sociale Economie van Stad Gent helpt bij de zoektocht naar een job op de gewone arbeidsmarkt. Wie er nood aan heeft, krijgt hulp bij het trainen van basis- en digitale vaardigheden.

4. Recht op onderwijs

Ongelijke kansen in de vroege kindertijd hebben een grote impact op het latere leven. Daarom bestrijden we armoede vanaf de eerste kindersteps. Een goede schoolloopbaan met gelijke onderwijskansen voor elk kind kan bovendien helpen om de cirkel van armoede te doorbreken.

➤ **Toegankelijke kinderopvang**

We maken kinderopvang in Gent toegankelijker, door (financiële) drempels aan te pakken en het aanbod te verruimen. We sporen gezinnen op die recht hebben op het verlaagde tarief en kennen het toe. We verhogen het aantal voorbehouden plaatsen (zonder wachttijd) voor kwetsbare kinderen.

Stad Gent investeert in extra kinderopvangplaatsen en naschoolse kinderopvang die voor elk kind toegankelijk is.

➤ **Extra onderwijskansen voor kinderen in armoede**

Kinderen die opgroeien in armoede hebben vaker problemen op school die kunnen leiden tot zittenblijven, heroriëntering of vroegtijdig schoolverlaten (zonder diploma). Op lange termijn zorgt dit ervoor dat ze moeilijker een job vinden, waardoor de kans om in armoede te belanden vergroot.

Door te werken aan kostenbewust onderwijs zorgen we dat armoede de kansen van kinderen op school niet beperkt. We leren scholen hoe ze kosten kunnen beperken. Zo brengen we het aantal onbetaalde schoolfacturen omlaag. Het sociaal steunfonds krijgt meer middelen, zodat het nog beter kan helpen waar nodig.

Er komen extra brugfiguren. Zij vormen, als vertrouwenspersoon, de link tussen scholen en kwetsbare gezinnen en helpen zo de leerkansen van kinderen en jongeren te verbeteren.

Niet alle ouders voelen zich sterk genoeg om kinderen te helpen met hun schoolwerk. Initiatieven die kinderen helpen met huiswerk (individueel, thuis of in groep) krijgen meer middelen, zodat ze meer gezinnen kunnen bereiken.

Met het actieplan vroegtijdig schoolverlaten vermijden we, samen met heel wat onderwijsactoren, dat Gentse jongeren de schoolbanken verlaten zonder diploma.

5. Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing

Mensen in armoede kunnen vaak niet of niet helemaal deelnemen aan vrije tijd. Heel wat drempels spelen een rol: de prijs van een activiteit, geen kinderopvang, geen vervoer, geen aangepaste kledij, te weinig info over het wat, hoe en wanneer van het aanbod, een onbekende omgeving en regels, niet alleen durven of kunnen gaan,... Ze voelen zich vaak uitgesloten, niet alleen door deze praktische drempels, maar ook omdat ze zich schamen of zich niet kunnen vinden bij wat in de stad gebeurt. Daar willen we iets aan doen.

➤ **Inspraak en co-creatie als rode draad voor het Gentse beleid**

Vanuit hun ervaring geven mensen in armoede het beleid mee vorm. De Gentse Verenigingen waar Armen Het Woord Nemen krijgen extra steun om de inspraakmomenten van de stad, zoals over de wijkbegroting en mobiliteitsplannen, toegankelijk te maken voor mensen in armoede.

➤ **Extra kansen op vrije tijd voor mensen in armoede**

We zorgen voor meer kansen op vrije tijd, door de UiTPAS-korting verder uit te breiden. Hierbij nemen we ook de wensen van mensen in armoede mee. Sportclubs en jeugdbewegingen die hun aanbod openstellen voor kwetsbare Gentenaars (via de UiTPAS-korting) krijgen extra steun. Het PASOA-fonds (Fonds voor Participatie en Sociale Activering) van OCMW Gent helpt met kosten die de UiTPAS-korting niet dekt.

Alle kinderen en jongeren zijn welkom in elke jeugdwerking. We breiden het aanbod uit (o.a. door mobiele werkingen), bijvoorbeeld op plaatsen waar nu weinig jeugdwerk actief is. Jongeren kunnen mee het aanbod bepalen, zodat dit beter bij hen past. Het jeugd(welzijns)werk krijgt extra steun om een toegankelijk of gratis vakantieaanbod voor kinderen te voorzien.

De stap naar een sportclub is soms nog te groot. Via trajectbegeleiding helpen we kinderen en jongeren een sport te vinden die bij hen past. Sociaal-sportieve werkingen (bv. KAA Gent Foundation, Sportaround vzw, Move 9000-project van vzw Jong) worden verder ondersteund.

➤ **Vervoersarmoede aanpakken**

Met een vervoersarmoedeplan zorgen we dat mobiliteit geen bijkomende drempel vormt naar werk, onderwijs, vrije tijd en de deelname aan het leven in de stad.

We verbeteren ook de toegang tot duurzame vervoersmiddelen. Het plan wil zowel financiële als andere drempels aanpakken. Zo kan fietsen bijvoorbeeld moeilijk zijn omdat iemand geen geld heeft om een fiets te kopen, maar kan ook te weinig kennis van het verkeer of niet kunnen fietsen een probleem vormen.